

RECENZE

terorismus v České republice

(Mareš, M.: Terorismus v ČR. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 476 s., ISBN 80-903333-8-9)

Nedávno se mi dostala do rukou objemná kniha Miroslava Mareše Terorismus v ČR, která pojednává v doposud nevídané šíři o problematice terorismu, což je dnes, bohužel, jedna z největších bezpečnostních hrozeb současnosti. Kniha byla v roce 2005 vydána Centrem strategických studií v Brně jako hlavní výstup z grantového projektu GA ČR číslo 407/03/D 105 „Politické násilí a terorismus v České republice“, který autor úspěšně obhájil.

Autorem knihy je Miroslav Mareš, jenž působí na katedře politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, kde garantuje studijní obor bezpečnostní a strategická studia. Přesto, že autor je na svoji vysokou akademickou a vědeckou kvalifikaci velmi mladý (nar. 1974), zpracoval a publikoval již řadu kvalitních prací a odborných textů k problematice extremismu, terorismu a z oblasti teorie politických stran, kde se zejména zaměřuje na politické systémy EU a České republiky. Miroslav Mareš, je rovněž autorem a spoluautorem již dříve vydaných knih „Komunismus v České republice“ (1999), „Pravicový extremismus a radikalismus v ČR“ (2003), „Fotbaloví chuligáni“ (2004) a

„Etnické menšiny a česká politika“ (2004). Miroslav Mareš, je rovněž soudním znalcem v oboru kriminalistika a výkonným redaktorem časopisu Rexter.

Knih Terorismus v ČR je rozčleněna do jedenácti obsažných a poměrně vyvážených kapitol, z nichž první kapitola, nazvaná „Úvod do výzkumu terorismu v ČR po roce 1989“, podává stručně základní nástin problematiky terorismu, jeho cíle, pojetí a strukturu knihy a návaznost na dosavadní výzkum. Ve druhé kapitole, nazvané „Teoretické pojetí terorismu“, autor uvádí jednak základní charakteristiku výzkumu terorismu, teoretické vymezení pojmu terorismu, jeho typologii a dále strategii, taktiku a zbraně terorismu, jakož i příčiny terorismu, podmínky jeho působení a též jeho důsledky. Třetí kapitola „Ultralevicový terorismus v ČR“ je věnována jednak obecnému vymezení ultralevicového terorismu, rozebírá anarchistický terorismus, komunistický terorismus a provádí zhodnocení problematiky ultralevicového terorismu v České republice. Čtvrtá kapitola, nazvaná „Ultrapravicový terorismus v ČR“, se zabývá obecnou charakteristikou ultrapravicového terorismu, detailně rozebírá nacionalistický terorismus, neonacistický terorismus a hodnotí ultrapravicový terorismus v České republice. Pátou kapitolu, kterou autor nazval „Etnický a teritoriální terorismus v ČR“, věnuje problematice etnického a teritoriálního terorismu, rozebírá tzv. „slovenský terorismus“, „moravský terorismus“ a „romský terorismus“, zabývá se etnickým a teritoriálním terorismem s primárními

zájmy v zahraničí a provádí zhodnocení problematiky etnického a teritoriálního terorismu v České republice. V šesté kapitole, nazvané „Náboženský terorismus v ČR“, autor podává obecnou charakteristiku náboženského terorismu a rozebírá „islámský terorismus“, „terorismus dalších velkých světových náboženství“, „satanistický terorismus“, nastiňuje terorismus nových náboženských směrů, kultů a sekt a hodnotí problematiku náboženského terorismu v České republice. Sedmá kapitola nesoucí název „Ekologický terorismus v ČR“ pojednává o ekologickém terorismu obecně, rozebírá „eko-anarchistický terorismus“ a terorismus dalších, tzv. „environmentalistických“ směrů a celkově hodnotí problematiku ekoterorismu v České republice. V osmé kapitole s názvem „Kriminální terorismus v ČR“ autor podává obecnou charakteristiku kriminálního terorismu, detailizuje kriminální terorismus individuů a malých skupin, pojmenovává kriminální terorismus skupin českého organizovaného zločinu a kriminální terorismus skupin organizovaného zločinu zahraničního původu a celkově hodnotí uvedenou problematiku v České republice. Devátá kapitola knihy, nazvaná „Psychopatický terorismus“, je věnována právě této značně latentní problematice, jejíž dopady v České republice nejsou doposud nikterak vážné. Desátá kapitola, kterou autor nazval „Single-issue a další varianty terorismu v ČR“, pojednává o některých dalších směrech a variantách terorismu v České republice.

V kapitole jedenácté, nesoucí název „Protiteroristická politika v ČR“, autor jednak obecně charakterizuje českou protiteroristickou politiku, podává její stručný vývoj, uvádí instituce a aktéry protiteroristické politiky v České republice, dosažené výsledky a též vybrané diskuse o protiteroristické politice, jakož i závěrečné zhodnocení protiteroristické politiky České republiky.

Z knihy je zřejmé, že autor při jejím zpracování úzce spolupracoval nejen s vysokoškolskými pedagogy a politology na teoretické úrovni, ale též s výkonnými policisty, profesionálními vojáky a s dalšími odborníky řešícími praktické úkoly, neboť kniha je vhodně doplněna řadou ne zrovna běžných informací.

Osobně se domnívám, že tuto knihu by měl mít ve své knihovně nejen ten, kdo má za úkol problematiku terorismu a úlohy s tím spojené řešit v rámci svého zaměstnání, ale rovněž každý, kdo se chce o této problematice u nás dozvědět více, než je mu umožněno jako běžnému konzumentovi zpravodajských relací. Vroucně doporučuji tuto knihu zejména všem našim policistům, záchranářům a vojákům, ale rovněž všem našim politikům od úrovně samospráv obcí až po vrcholné státní orgány a zastupitelské sbory.

(Plukovník Doc. JUDr. Miroslav NĚMEC, Ph.D., katedra kriminalistiky Policejní akademie ČR, Praha)